

preko državnih granica i/ili granica oblasti informiranja u letu, posvećujući posebnu pažnju prekograničnim aktivnostima; ova saradnja pokriva sva relevantna pravna, operativna i tehnička pitanja;

- e) jedinice za pružanje usluga u zračnom prometu i korisnici upotrebljavaju raspoloživi zračni prostor na najbolji mogući način.

Član 4.

(Strateško upravljanje zračnim prostorom - nivo 1)

- (1) U skladu sa članom 22. Zakona o zrakoplovstvu BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 39/09 i 25/18) i Politikom upravljanja zračnim prostorom BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 60/18), Komitet za upravljanje zračnim prostorom je nadležno tijelo Bosne i Hercegovine za upravljanje zračnim prostorom na strateškom nivou.
- (2) Komitet za upravljanje zračnim prostorom izvršava sljedeće zadatke:
  - a) osigurava sveukupnu primjenu koncepta fleksibilnog korištenja zračnog prostora na strateškom, predtaktičkom i taktičkom nivou;
  - b) redovno razmatra zahtjeve korisnika;
  - c) odobrava aktivnosti koje zahtijevaju rezervaciju ili ograničenje zračnog prostora;
  - d) utvrđuje privremene strukture i postupke zračnog prostora kako bi ponudili višestruke opcije za rezervaciju zračnog prostora i rute zračnog prostora;
  - e) uspostavlja kriterije i postupke kojim se predviđa stvaranje i korištenje podesivih bočnih i vertikalnih granica zračnog prostora neophodnih za usklađivanje različitih varijacija u putanjama leta i kratkoročnih izmjena letova;
  - f) vrši procjenu državnih struktura zračnog prostora i rutne mreže sa ciljem planiranja postupaka i struktura fleksibilnog zračnog prostora;
  - g) definira posebne uvjete po kojim je nadležnost za razdvajanje između civilnih i vojnih letova na jedinicama za pružanje usluga u zračnom prometu ili na vojnim jedinicama za kontrolu zračnog prometa;
  - h) sa susjednim državama razvija prekogranično korištenje zračnog prostora gdje je to potrebno za protok zračnog prometa i aktivnosti korisnika;
  - i) koordinira svoju politiku upravljanja zračnim prostorom sa politikom susjednih država kako bi zajednički pristupili pitanju korištenja zračnog prostora preko državnih granica i/ili granica oblasti informiranja u letu;
  - j) uspostavlja strukture zračnog prostora i iste stavlja na raspolaganje korisnicima, u bliskoj saradnji i koordinaciji sa susjednim državama, gdje date strukture zračnog prostora imaju značajan uticaj na promet preko državnih granica i/ili granica oblasti informiranja u letu, s ciljem da se osigura optimalno korištenje zračnog prostora za sve korisnike zračnog prostora Bosne i Hercegovine;
  - k) sa susjednim državama uspostavlja jedan zajednički skup standarda za razdvajanje između civilnih i vojnih letova za potrebe prekograničnih aktivnosti;
  - l) utvrđuje mehanizme konsultacija između lica ili organizacija iz stava (3) ovog člana i svih relevantnih partnera i organizacija kako bi se osiguralo da se na ispravan način pristupi svim zahtjevima korisnika;
  - m) procjenjuje i pregleda postupke za zračni prostor i učinak fleksibilnog korištenja operacija u zračnom prostoru;
  - n) uspostavlja mehanizme za arhiviranje podataka o zahtjevima, dodjeli i stvarnom korištenju struktura

zračnog prostora za potrebe dalje analize i planiranja aktivnosti.

- (3) Uvjeti iz stava (1) tačka g) ovog člana se dokumentiraju i uzimaju se u obzir prilikom sigurnosne procjene na koju upućuje član 7. ovog pravilnika.
- (4) Komitet za upravljanje zračnim prostorom obavlja zadatke utvrđene u stavu (2) ovog člana kroz zajednički civilno-vojni proces.
- (5) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine imenuje članove Komiteta za upravljanje zračnim prostorom u skladu sa Zakonom o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 39/09 i 25/18).

Član 5.

(Predtaktičko upravljanje zračnim prostorom - nivo 2)

- (1) Članom 23. Zakona o zrakoplovstvu BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 39/09 i 25/18) uspostavljena je Jedinica za upravljanje zračnim prostorom - AMS za dodjelu zračnog prostora u skladu sa uvjetima i postupcima iz člana 4. stav (2) ovog pravilnika.
- (2) Pravilnikom o uspostavljanju i organizaciji Jedinice za upravljanje zračnim prostorom ("Službeni glasnik BiH", broj 9/17) utvrđen je rad i sastav Jedinice za upravljanje zračnim prostorom - AMS (airspace management cell – AMS) kojeg čine predstavnici civilnih i vojnih organa.
- (3) U skladu sa članom 6. Pravilnika o uspostavljanju i organizaciji Jedinice za upravljanje zračnim prostorom ("Službeni glasnik BiH", broj 9/17) osiguran je sistem za podršku za rad Jedinice za upravljanje zračnim prostorom - AMS.

Član 6.

(Taktičko upravljanje zračnim prostorom - nivo 3)

Članom 24. Zakona o zrakoplovstvu BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 39/09 i 25/18) i Pravilnikom o uspostavljanju i organizaciji Jedinice za upravljanje zračnim prostorom ("Službeni glasnik BiH", broj 9/17) uspostavljeni su postupci za civilno-vojnu koordinaciju s ciljem upravljanja zračnim prostorom u realnom vremenu (nivo 3).

Član 7.

(Procjena sigurnosti zračne plovidbe)

Kako bi održala ili unaprijedila postojeće nivoe sigurnosti zračne plovidbe, Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine osigurava da se, u kontekstu procesa upravljanja sigurnošću, provede procjena sigurnosti zračne plovidbe, uključujući utvrđivanje opasnosti i procjenu i smanjenje rizika, prije nego se uvedu bilo kakve promjene u operacijama fleksibilnog korištenja zračnog prostora.

Član 8.

(Izvjешtavanje)

U skladu sa članom 7. Pravilnika o organizaciji i korištenju zračnog prostora u Jedinistvenom evropskom nebu ("Službeni glasnik BiH", broj 86/23), u godišnjem izvještavanju o primjeni fleksibilnog korištenja zračnog prostora, Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine osigurava elemente koji su detaljno navedeni u Aneksu I ovog pravilnika.

Član 9.

(Praćenje usklađenosti)

Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine, u skladu sa svojim nadležnostima, prati usklađenost sa ovim pravilnikom putem inspekcija, pregleda i sigurnosnih nadzora.

Član 10.

(Neprimjenjive odredbe)

- (1) Neprimjenjive odredbe Uredbe Komisije (EZ), broj 2150/2005 od 23. decembra 2005. godine, o utvrđivanju

zajedničkih pravila za fleksibilno korištenje zračnog prostora navedene su u Aneksu II ovog pravilnika.

- (2) Odredbe iz stava (1) ovog člana primjenjuju se nakon završetka prvog prijelaznog perioda dok Bosna i Hercegovina ne ispuni sve uvjete određene u članu 2. stav (1) Protokola II ECAA sporazuma.

Član 11.

(Prestanak važenja propisa)

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o utvrđivanju pravila za fleksibilno korištenje zračnog prostora ("Službeni glasnik BiH", broj 79/10).

Član 12.

(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 1-3-02-2-893-7/23

25. decembra 2023. godine
Banja Luka

Generalni direktor
Čedomir Šušnjar, s. r.

ANEKS I

LISTA ELEMENATA POTREBNIH ZA GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O PRIMJENI FLEKSIBILNOG KORIŠTENJA ZRAČNOG PROSTORA

- Opšti opis državne organizacije i nadležnosti na nivou 1, nivou 2 i nivou 3 koncepta fleksibilnog korištenja zračnog prostora.
- Procjena funkcioniranja sporazuma, postupaka i sistema podrške uspostavljenih na strateškom, predtaktičkom i taktičkom nivou upravljanja zračnim prostorom. Ova procjena se provodi u odnosu na sigurnost zračne plovidbe, kapacitet zračnog prostora, efikasnosti i fleksibilnosti operacija zrakoplova svih korisnika.
- Problemi na koje se naišlo u provođenju ovog pravilnika, preduzete mjere i potreba za promjenama.
- Ishod državnih inspekcija, pregleda i sigurnosnih nadzora.
- Saradnja između Bosne i Hercegovine i drugih država po pitanju upravljanja zračnim prostorom i posebno po pitanju stvaranja i upravljanja prekograničnim zračnim prostorom i prekograničnim aktivnostima.

ANEKS II

NEPRIMJENJIVE ODREDBE

Član 5.

Predtaktičko upravljanje zračnim prostorom - nivo 2

2. Dvije ili više Država članica mogu uspostaviti zajedničku jedinicu za upravljanje zračnim prostorom.
-